

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/48/2019
Identifikačné číslo spisu: 4019200245
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4019200245.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: I. X., nar. XX. H. XXXX, bytom F. XXX, V., právne zast. Mgr. Petrom Miklóssym, advokátom so sídlom Hlavná 1221, Vrábľa, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom 29. augusta 8-10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04. apríla 2019, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 05. augusta 2019, č.k. 23Sa/41/2019-66, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 05. augusta 2019, č.k. 23Sa/41/2019-66, m e n í tak, že rozhodnutie Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04. apríla 2019 z r u š u j e a vec v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

I.
Konanie na správnom súde

1. Krajský súd v Nitre (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom zo dňa 05. augusta 2019, č. k. 23Sa/41/2019-66 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04. apríla 2019 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“), ktorým zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. januára 2019 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobkyne o invalidný dôchodok z dôvodu, že podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Nitra zo dňa

19. novembra 2018 nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“), lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že žalobkyňa žiadosťou zo dňa 19. novembra 2018 požiadala o priznanie invalidného dôchodku, na základe čoho bol posúdený jej zdravotný stav posudkovým lekárom pobočky v Nitre, ktorý za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil krčové žily, posttrombotický syndróm jednostranný alebo obojstranný podľa kapt. IX., odd. B, položka 5 písm. b a určil mieru poklesu 15 %. Posudok bol odôvodnený tým, že žalobkyňa trpí na generalizovanú osteoartrózu s postihom chrčtice a váhonosných kĺbov až po poruchy nožnej klenby, je konzervatívne liečená u ortopéda, v apríli 2018 jej opuchlo ľavé predkolenie, čomu zodpovedala segmentálna inkompletná flebotrombóza, diagnostikovaná duplexným vyšetrením angiológom, v októbri 2018 pri kontrolnom vyšetrení odborník konštatoval postupnú rekanalizáciu, lýtko bez opuchu a objemových zmien, varikózne zmeny v ľahkom stupni na oboch DK. Novou okolnosťou v zdravotnom stave bola prítomnosť zväčšených lymfatických uzlín v nadkľučku vpravo. V novembri 2018 sa podrobila na ORL klinike vybratiu týchto uzlín za účelom určenia histológie, pričom podľa jej výsledku bude prehodnotený zdravotný stav žalobkyne v rámci odvolacieho konania. V polymorbidite ochorenia bol dominantný postih ciev DK, kde prebehol zápal, ktorý sa po liečbe angiológom konsolidoval. Generalizovaná osteoartróza bola v úrovni vekového decénia populácie. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola 15 %, a teda invalidita nevznikla.

3. Na základe odvolania bol dňa 25. februára 2019 opätovne posúdený zdravotný stav žalobkyne posudkovým lekárom pobočky v Nitre, ktorý sa opätovne oboznámil s celou posudkovou dokumentáciou, ako aj s novými lekáorskými nálezmi, t. j. s hospitalizáciou na klinike ORL vo Fakultnej nemocnici Nitra od 08.11. - 11.11.2018, hospitalizáciou v Špecializovanej nemocnici sv. Svorada Zobor v Nitre od 16.01. - 22.01.2019, ORL vyšetrením z 24.01.2019, pneumologickým vyšetrením, cievnym vyšetrením, angiologickým vyšetrením, urologickým vyšetrením, ortopedickým vyšetrením, reumatologickým vyšetrením, nefrologickým vyšetrením a zistil, že žalobkyne bolo zistené v novembri 2018 nové ochorenie, a to pľúcna sarkoidóza, ktorú určil posudkový lekár za rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kap. VIII., odd. B, položka 6.2 písm. a) prílohy č. 4 a určil mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti na hornej hranici percentuálneho rozpätia, t.j. 30 %.

4. Posudkový lekár žalovanej po podaní odvolania posúdil zdravotný stav žalobkyne dňa 19. marca 2019, keď konštatoval, že žalobkyňa má novozistenú pľúcnu sarkoidózu, ktorá je t.č. v intenzívnej liečbe kortikoidmi. Stav bol stabilizovaný, neboli prítomné žiadne známky poruchy dýchacej funkcie pľúc. Tomuto rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu prislúchala miera poklesu 30 %, čo je horná hranica rozpätia. Močová inkontinencia si vyžadovala používanie pomôcok a kontroly, išlo skôr o urgentné močenie, ako o faktickú inkontinenciu. Stav po zápale žíl na ľavom predkolení bol zhojený. Reumatológ nezistil žiadne zápalové ochorenie pohybového ústrojenstva. Zmeny na coxách a kolenách boli viac na rtg, funkcia uvedených kĺbov bola neporušená. Zdravotný stav nepodmieňoval uznanie invalidity. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobkyne posudkový lekár určil pľúcnu sarkoidózu II. štádia podľa kapit. VIII., odd. B, položka 6.2 písm. a, prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z.z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 %. Ďalšie zdravotné poruchy žalobkyne neboli závažné a nebol dôvod, aby posudkový lekár zvýšil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v zmysle § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z.z.

5. Krajský súd uviedol, že posudkoví lekári v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia žalovanej na základe predložených odborných nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že zdravotný stav žalobkyne nie je zhoršený na úroveň invalidity.

6. Subjektívne presvedčenie žalobkyne, že jej zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, podľa názoru krajského súdu nebolo rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť žalobkyne vykonávať

zárobkovú činnosť, vyžaduje lekárske znalosti, ktoré sú vo veciach sociálnych dané do právomoci posudkovým lekárom sociálneho poistenia.

7. Krajský súd k námietke žalobkyne týkajúcej sa zmeny percentuálnej miery poklesu uviedol, že posudkový lekár sa dostatočne vysporiadal v posudkovom závere, že vzhľadom na novozistené zdravotné postihnutie žalobkyne došlo k zmene zaradenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia.

8. Na nové lekárske nálezy, ktoré predložila žalobkyňa v žalobe, nemohol krajský súd prihliadnuť, ani ich posudzovať posudkovým lekárom s poukazom na § 135 SSP.

9. O trovách konania krajský súd rozhodol v súlade s § 168 SSP tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

II.

Kasačná sťažnosť

10. Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP. Za porušenie práva na spravodlivý proces považovala skutočnosť, že rozsudok krajského súdu nespĺňa zákonné kvalitatívne požiadavky, keďže nedáva odpovede na podstatné a právne relevantné dôvody, na základe ktorých napadla rozhodnutia správnych orgánov.

11. Žalobkyňa za podstatnú skutočnosť považovala to, že už v čase právoplatnosti rozhodnutia žalovanej, t.j. v čase, ktorý bol v zmysle § 135 ods. 1 SSP rozhodujúci pre rozhodnutie krajského súdu, bol pokles jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť iný, ako bol určený podľa posudku posudkových lekárov sociálneho poistenia, na základe ktorých bolo napadnuté rozhodnutie žalovanej vydané. S danou skutočnosťou tvrdenou a dokladovanou žalobkyňou sa krajský súd v napadnutom rozsudku nevysporiadal.

12. Pri rozhodovaní o priznaní nároku na invalidný dôchodok žalovaná pochybila, keď vychádzala z takého percentuálneho vyjadrenia miery poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť, ktoré nezodpovedalo už v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej skutočnému zdravotnému stavu žalobkyne. Ako dôkaz tejto skutočnosti žalobkyňa už k podanej správnej žalobe predložila viaceré lekárske správy, ktoré dokumentujú jej skutočný zdravotný stav už v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej, čo je zrejmé už z toho, že viaceré z týchto lekárske správ sú datované pred právoplatnosťou napadnutého rozhodnutia žalovanej, ako napríklad lekárska správa zo dňa 27. marca 2019, lekárska správa zo dňa 02. apríla 2019, lekárska správa zo dňa 27. marca 2019. V týchto lekárske správach, ako aj v ostatných lekárske správach predložených žalobkyňou krajskému súdu sú uvedené diagnostické závery aj o iných zdravotných postihnutiach žalobkyne, na ktoré žalovaná pri posudzovaní jej zdravotného stavu a pri rozhodovaní o jej nároku na invalidný dôchodok neprihliadla, hoci na ne prihliadnuť mala, pretože aj tieto lekárske správy dokumentujú jej zdravotný stav v čase rozhodovania o jej žiadosti o priznanie invalidného dôchodku.

13. Žalobkyňa poukázala na to, že už v konaní o nároku na invalidný dôchodok u žalovanej existoval pri určení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou podstatný rozdiel medzi dvoma posudkami posudkových lekárov sociálneho poistenia. Už tento rozdiel medzi dvoma posudkami dokazuje nielen to, že zdravotný stav žalobkyne nebol posúdený správne, ale aj to, že nie je dobrý, ale sa zhoršuje a žalobkyňa bráni vo vykonávaní zárobkovej činnosti v takej miere, že spĺňa podmienky vzniku nároku na invalidný dôchodok.

14. Posúdenie zdravotného stavu žalobkyne na účely rozhodnutia o jej nároku na invalidný dôchodok je otázkou odbornou, zodpovedanie ktorej prislúcha posudkovým lekárom sociálneho poistenia, prípadne lekárom znalcom z príslušného odboru. Také posudzovanie neprináleží samotnému krajskému súdu. Ak však z tvrdení žalobkyne a z dôkazov, ktoré žalobkyňa predložila vyplýva, že existujú lekárske diagnostické závery o iných zdravotných postihnutiach žalobkyne, na ktoré žalovaná pri posudzovaní

zdravotného stavu neprihliadla, je daný dôvod na zrušenie napadnutých rozhodnutí žalovanej.

15. Žalobkyňa zdôraznila, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. v správnom súdnictve s obranou účastníka konania proti nezákonnému rozhodnutiu správneho orgánu na súde. Odôvodnenie rozhodnutia súdu v rámci správneho súdnictva musí mať náležitosti uvedené v § 139 ods. 2 SSP, t.j. musí obsahovať posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov uvedených v správnej žalobe, prípadne v ďalších podaniach žalobcu. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, nie však len s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené skutočnosti, ale odôvodnenie musí obsahovať dostatočné vysvetlenie myšlienkového postupu samotného súdu, jeho posúdenia podstatných skutkových a právnych argumentov a súdom prijaté závery k týmto podstatným argumentom. Účelom odôvodnenia rozhodnutia súdu je vysvetliť postup súdu a dôvody, na základe ktorých súd rozhodol; odôvodnenie rozhodnutia súdu musí byť zároveň dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v konaní o opravnom prostriedku. Bez riadneho odôvodnenia je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné a arbitrárne. Povinnosťou súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na základe ktorých svoje rozhodnutie súd založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej stránky veci a rozhodnutia súdu. Riadne odôvodnenia súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na spravodlivý proces vyžaduje, aby sa súd jasným a právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré musia nevyhnutne tvoriť základ pre rozhodnutie súdu v danej veci, je potrebné rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne a teda za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

16. V danom prípade mala žalobkyňa za to, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 139 ods. 2 SSP, keď v odôvodnení napadnutého rozsudku absentuje posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, na základe ktorých žalobkyňa správnu žalobou napadla rozhodnutia žalovanej. V danom prípade sa krajský súd nevyjadril, neposúdil a nedal odpoveď najmä na podstatnú argumentáciu a dôkazy žalobkyne týkajúce sa iného poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej.

17. Podľa názoru žalobkyne, pokiaľ by jej tvrdenia a skutočnosti vyplývajúce zo všetkých lekárskejších správ, ktoré doložila, boli zohľadnené, znamenalo by to pre ňu úspech v konaní. Uvedené skutočnosti, ktoré žalobkyňa tvrdila a dokladovala, je potrebné považovať za významné, podstatné, právne relevantné a pre rozhodnutie súdu za rozhodujúce. Preto bol krajský súd povinný sa vo svojom rozhodnutí vysporiadať s argumentáciou žalobkyne, čo nespravil dostatočne a na podstatné argumenty a dôkazy žalobkyne týkajúce sa posudzovania jej zdravotného stavu na účely invalidity neprihliadol, nereagoval na ne zodpovedajúcim spôsobom a nevysvetlil, prečo na tieto argumenty neprihliadal. Takýto postup krajského súdu nemožno považovať za zákonný spôsob vyhodnotenia dokazovania a odôvodnenia súdneho rozhodnutia, keďže nedáva odpoveď na podstatné a právne relevantné dôvody správnej žaloby. Rozhodnutie krajského súdu je tak v uvedenom smere nepreskúmateľné a arbitrárne a ako také je potrebné ho buď zrušiť alebo s prihliadnutím na správnosť argumentácie žalobkyne zmeniť v jej prospech.

18. Podľa žalobkyne v danom prípade je možné u nej konštatovať viacero zdravotných komplikácií, pričom ich závažnosť, ako aj obsah a rozsah znevýhodnenia a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku jej zdravotného stavu v plnom rozsahu odôvodňujú v jej prípade priznanie nároku na invalidný dôchodok. Z vyššie uvedených dôvodov by malo dôjsť pri posudzovaní zdravotného stavu žalobkyne k určaniu vyššej miery poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a to aj s prihliadnutím na § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z.z. V prípade žalobkyne miera jej poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je daná nielen zdravotným postihnutím, ktoré je rozhodujúcou príčinou

dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, ale jej pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podstatnou mierou ovplyvňuje aj závažnosť ostatných zdravotných postihnutí, a teda pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich jej dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav. Preto aj so zreteľom na celkovú závažnosť všetkých zdravotných komplikácií by malo dôjsť v danom prípade k prehodnoteniu percentuálnej miery poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť, a tým aj k prehodnoteniu rozhodnutia o priznaní nároku na invalidný dôchodok.

19. Na základe uvedeného žalobkyňa navrhla napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 05. augusta 2019, č.k. 23Sa/41/2019-66, zmeniť tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým rozhodnutím a vráti jej vec na ďalšie konanie, alternatívne napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 05. augusta 2019, č.k. 23Sa/41/2019-66, zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala priznať nárok na náhradu trov kasačného konania.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

20. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti dôvody uvedené žalobkyňou nepovažovala za opodstatnené. Podľa jej názoru krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite vec právne posúdil. Zamietnutie žiadosti o invalidný dôchodok žalobkyne bolo vykonané v súlade s platnými právnymi predpismi o sociálnom poistení.

21. Vzhľadom na uvedené žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podanú proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 05. augusta 2019, č.k. 23Sa/41/2019-66, zamietol ako nedôvodnú a žalobkyňi náhradu trov konania nepriznal.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je opodstatnená.

23. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 30. septembra 2020 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

24. Podľa § 190 SSP, ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

25. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

26. Podľa § 462 ods. 2 SSP, ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

27. Podľa § 135 ods. 1 SSP na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

28. Podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so

zdravou fyzickou osobou.

29. Podľa § 71 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

30. Podľa § 71 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

31. Podľa § 71 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe:

a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a

b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

32. Podľa § 71 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

33. Podľa § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z.z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmienujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

34. Podľa § 153 ods. 3 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

35. Podľa § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) a podľa odseku 2 písm. b) aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

36. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ktorým zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila prvostupňové rozhodnutie, ktorým nebol žalobkyni priznaný invalidný dôchodok, a to s poukazom na mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

37. Z horeuvedených zákonných ustanovení vyplýva, že podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok je invalidita poistenca (§ 70 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z.). Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru

poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

38. Sociálna poisťovňa pri rozhodovaní o žiadosti o priznanie invalidného dôchodku vychádza z výsledkov lekárskej posudkovej činnosti dôchodkového poistenia, ktorou sa posudzuje dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktorú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia - posudkový lekár (§ 153 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z.).

39. Kasačný súd vychádzal zo skutkového stavu, ktorý podrobne v odôvodnení rozsudku popísal krajský súd, a preto pre účastníkov konania známe fakty a skutočnosti nebude nadbytočne opakovať.

40. V danej veci medzi účastníkmi konania bola sporná medicínska otázka, teda samotná miera poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť.

41. Kasačný súd posudzoval najmä otázku, či napadnuté rozhodnutie žalovanej o zamietnutí žiadosti o priznanie invalidného dôchodku spĺňa zákonné požiadavky na obsah rozhodnutia.

42. Z administratívneho spisu žalovanej kasačný súd zistil, že zdravotný stav žalobkyne bol posúdený dňa 19. novembra 2018 posudkovou lekárkou Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra, ktorá určila 15 % mieru poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť a za rozhodujúce zdravotné postihnutie určila podľa kapitoly IX - choroby obehovej sústavy, oddiel B - choroby ciev, položka 5 - Kľčové žily, posttrombotický syndróm, recidivujúce tromboflebitídy, písmeno b - jednostranné alebo obojstranné postihnutie s výraznými ťažkosťami z hromadenia krvi v žilách, časté viackrát v roku recidivujúce zápalové žily, dermatitídy podľa prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z.z., dôvodiac o.i., že v apríli 2018 jej opuchlo ľavé predkolenie, čomu zodpovedala segmentálna inkompletná flebotrombóza, diagnostikovaná duplexným vyšetrením angiológom, v októbri 2018 pri kontrolnom vyšetrení odborník konštatoval postupnú rekanalizáciu, lýtko bez opuchu a objemových zmien, varikózne zmeny v ľahkom stupni na oboch DK. Podkladom pre posúdenie zdravotného stavu žalobkyne bola prepúšťacia správa na klinike ORL vo FN Nitra od 08.11.- 11.11.2018, angiologické vyšetrenie zo dňa 29.06.2018, cievne vyšetrenia zo dňa 13.04. a 22.10.2018, urologické vyšetrenie zo dňa 04.04.2018, ortopedické vyšetrenie zo dňa 07.02.2018, reumatologické vyšetrenie zo dňa 19.04.2018. Na základe tohto lekárskeho posudku bolo vydané napadnuté prvostupňové rozhodnutie žalovanej, proti ktorému podala žalobkyňa odvolanie. Po podaní opravného prostriedku bol jej zdravotný stav opätovne posúdený posudkovou lekárkou Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra dňa 25. februára 2019 a ústredia dňa 19. marca 2019.

43. Posudková lekárka v lekárskej správe dňa 25. februára 2019 určila 30 % mieru poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť a za rozhodujúce zdravotné postihnutie určila podľa kapitoly VIII - choroby dýchacích ciest, oddiel B - choroby dolných dýchacích ciest, položka 6.2 - II. - IV. štádium, písmeno a - klinické symptómy neprítomné alebo len mierneho stupňa, so žiadnou alebo ľahkou poruchou pľúcnych funkcií podľa prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z.z., dôvodiac o.i., že v apríli 2018 žalobkyňa opuchlo ľavé predkolenie, čomu zodpovedala segmentálna inkompletná flebotrombóza, diagnostikovaná duplexným vyšetrením angiológom, v októbri 2018 pri kontrolnom vyšetrení odborník konštatoval postupnú rekanalizáciu, lýtko bez opuchu a objemových zmien, varikózne zmeny v ľahkom stupni na oboch DK. Podkladom pre posúdenie zdravotného stavu žalobkyne bola prepúšťacia správa na klinike ORL vo FN Nitra od 08.11.- 11.11.2018, správa z hospitalizácie v Špecializovanej nemocnici sv. Svorada Zobor v Nitre od 16.01. - 22.01.2019, ORL vyšetrenie z 24.01.2019, angiologické vyšetrenie zo dňa 29.06.2018, cievne vyšetrenia zo dňa 13.04. a 22.10.2018, pneumologické vyšetrenia zo dňa 26.11. a 14.12.2018, urologické vyšetrenia zo dňa 04.04.2018 a 31.01.2019, ortopedické vyšetrenia zo dňa 07.02. a 05.12.2018, reumatologické vyšetrenia zo dňa 19.04. a 12.12.2018, nefrologické vyšetrenie zo dňa 23.11.2018 a vyšetrenie žalobkyne posudkovou lekárkou, ktorá o.i. zistila DK - varikózne zmenené žily na predkoleniach a stehnách obojstranne v ľahkom stupni, opuchy neprítomné, obvod oboch lýtok a stehien rovnaký. Za iné postihnutia nebola žalobkyňa navýšená miera poklesu o 10

%.

44. Posudkový lekár v lekárskej správe dňa 19. marca 2019 určil 30 % mieru poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť a za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil podľa kapitoly VIII - choroby dýchacích ciest, oddiel B - choroby dolných dýchacích ciest, položka 6.2 - II. - IV. štádium, písmeno a - klinické symptómy neprítomné alebo len mierneho stupňa, so žiadnou alebo ľahkou poruchou pľúcnych funkcií podľa prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z.z., dôvodiac o.i., že stav po zápale žíl na ľavom predkolení je zhojený. Podkladom pre posúdenie zdravotného stavu žalobkyne bola prepúšťacia správa na klinike ORL vo FN Nitra od 08.11.- 11.11.2018, správa z hospitalizácie v Špecializovanej nemocnici sv. Svorada Zobor v Nitre od 16.01. - 22.01.2019, ORL vyšetrenie z 24.01.2019, cievne vyšetrenie zo dňa 22.10.2018, pneumologické vyšetrenie zo dňa 14.12.2018, urologické vyšetrenie zo dňa 31.01.2019, ortopedické vyšetrenie zo dňa 05.12.2018, reumatologické vyšetrenie zo dňa 12.12.2018, nefrologické vyšetrenie zo dňa 23.11.2018 a vyšetrenie žalobkyne posudkovým lekárom.

45. Podľa názoru kasačného súdu napadnuté rozhodnutie žalovanej nespĺňa požiadavky na riadne odôvodnenie. Nie je z neho totiž zrejme, prečo nebolo žalobkyni za chorobu ciev priznané navýšenie miery poklesu podľa § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z.z., keď toto jej ochorenie bolo v prvom posudku zo dňa 19. novembra 2018 označené ako rozhodujúce a na základe neho bola žalobkyni určená miera poklesu 15 %. Následne posudková lekárka v správe zo dňa 25. februára 2019 určila ako rozhodujúce ochorenie dolných dýchacích ciest a za predchádzajúce rozhodujúce ochorenie ciev žalobkyni nepriznala navýšenie miery poklesu. Vychádzala pritom z rovnakých cievnych a angiologických vyšetrení a z vlastného vyšetrenia, na základe ktorého zistila varikózne zmenené žily na predkoleniach a stehnách obojstranne v ľahkom stupni. Posudkový lekár v lekárskej správe dňa 19. marca 2019 zotrval na miere poklesu 30 % a rovnako tak na rozhodujúcom zdravotnom postihnutí uvádzajúc v posudku, že stav po zápale žíl na ľavom predkolení je zhojený, pričom tento záver nevyplýva ani z vyšetrenia žalobkyne posudkovým lekárom, ani z cievneho vyšetrenia žalobkyne zo dňa 22.10.2018, kde je v závere uvedená segmentálna inkompletná flebotrombóza, a teda z posudku posudkového lekára nie je zrejme, na základe čoho dospel k záveru, že stav po zápale žíl na ľavom predkolení je zhojený. Posudkový lekár vo svojom posudku neuviedol konkrétne, z ktorých odborných lekárskeho nálezov prijal záver o vyliečení ochorenia ciev žalobkyne.

46. Bolo zákonnou povinnosťou žalovanej svoje rozhodnutie riadne odôvodniť tak, že mala uviesť, v čom spočívalo zlepšenie zdravotného stavu žalobkyne vo vzťahu k jej pôvodnému rozhodujúcemu ochoreniu. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa mala zaoberať dôvodmi, ktoré viedli k zmene rozhodujúceho zdravotného postihnutia, za ktoré bola žalobkyni určená 30 % miera poklesu a prečo jej nebola zvýšená miera poklesu za iné zdravotné postihnutia, a to najmä vo vzťahu k chorobe ciev, ktoré bolo pôvodne označené ako rozhodujúce, pričom posudkoví lekári vychádzali z rovnakých lekárskeho správ. Nakoľko napadnuté rozhodnutie žalovanej takéto dôvody neobsahuje (a tieto postačujúco neobsahujú ani lekárske posudky), kasačný súd skonštatoval jeho nepreskúmateľnosť.

47. Z horeuvedených dôvodov kasačný súd dospel k záveru, že žalovaná nedostatočne zistila skutočný stav veci a napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Kasačný súd preto podľa § 462 ods. 2 SSP rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie orgánu verejnej správy zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

48. V ďalšom konaní bude úlohou žalovanej zadovážiť si nový posudok o zdravotnom stave a miere poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť, v ktorom posudkový lekár, prípadne znalec podrobne zdôvodní mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Následne žalovaná opätovne vo veci rozhodne a rozhodnutie riadne odôvodní v zmysle § 209 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z.

49. V konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu jeho právoplatnosti (§ 135 SSP).

50. Žalobkyňa k žalobe priložila o.i. aj lekársku správu zo dňa 02. apríla 2019 z Ambulancie FBLF, t.j. fyziatrie, balneológie, liečebnej rehabilitácie a lekársku správu zo dňa 27. marca 2019 z ortopedickej ambulancie a lekársku správu zo dňa 27. marca 2019 od všeobecného lekára, avšak z administratívneho spisu a ani z odvolania žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu nevyplýva, že by tieto lekárske správy boli súčasťou administratívneho spisu. Žalovaná sa preto s týmito lekárskymi správami nemohla oboznámiť skôr, ako vydala svoje rozhodnutie. Ostatné lekárske správy, ktoré žalobkyňa priložila k žalobe boli vyhotovené až po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej.

51. O náhrade trov konania kasačný súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 a 2 SSP tak, že úspešnej žalobkyne priznal nárok na náhradu dôvodne vynaložených trov konania pred krajským súdom a kasačným súdom. O výške náhrady trov konania rozhodne krajský súd po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 175 ods. 2 SSP.

52. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.